

Partileder i Arbeiderpartiet, Jonas Gahr Støre
Partileder i Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum
Partileder i Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken

Vår dato: 27.09.2021

Vår ref: BEL

Deres ref:

Innspill til Regjeringsplattformen

SKOGBRUKET – en strategisk næring for Norge

Verdikjeden skog og tre sysselsetter ca. 21.000 personer. Skogressursene i Norge er langt unna utnyttelse av sitt fulle verdiskapingspotensial, slik at mulighetene for en økning er store. Dette gjenspeiler seg i partiprogrammene der alle ønsker et større bidrag fra skogen. Årlig tilvekst i norske skoger på ca. 25 mill m³. Det er fullt mulig å øke den årlige avvirkningen fra dagens 11-12 mill. m³ til 15 mill m³ innenfor en bærekraftig ramme. Det forutsetter imidlertid at vi som et minimum har rammebetingelser tilsvarende de landene vi konkurrerer med i dette markedet. En stabil høy avvirkning med tilgjengelig virkesvolum er et viktig tiltak for å sikre etablering av ny treforbrukende industri i Norge.

Øverst på ønskelisten til våre politikere nå står økt aksept for betydning av det aktive skogbruket i miljø- og klimasammenheng på de arealene vi skal drive, kombinert med full kompensasjon av alle båndlagte arealer.

Når det nå skal lages en ny plattform for de fire neste årene, vil vi peke på følgende punkter som viktige for skogbruket:

Verdikjeden skog gjøres til en strategisk næring for Norge

- *Skogens potensial for verdiskaping og rolle i klimaarbeidet må utnyttes fullt ut.*
- *Handlingsrommet i EUs klimarammeverk og muligheter for økt avvirkning må utnyttes av Norge.*

Skatt/avgift

- *Det bør åpnes for bruk av «enkelpersonsselskap». Skogbruk drives som regel som ENK (enkelpersonsselskap) pga. konsesjonsloven. ENK bør få samme skattemessige vilkår som aksjeselskap slik at det blir lik investeringsevne. Dette kan løses ved å åpne opp for et «enkelpersonsselskap» som skattlegges som aksjeselskap, men behandles som ENK i sammenheng med konsesjonsloven.*

Dette er viktig for å holde tømmerleveransene og dermed andre ledd i verdikjeden i gang. Dette vil øke aktiviteten og de samlede investeringer på skogeiendommene.

- *Fjerne formuesskatt på arbeidende kapital. Formuesskatten er konkurransevridende, og hindrer kapitaloppbygging i bedriftene.*
- *Ikke gjeninnføre arveavgift. En slik skatt på eierskifte vil tappe landbruket for viktige investeringsmidler.*
- *Frita salg av jakt og fiske for merverdiavgift slik at private grunneiere får fritak for merverdiavgift på salgsinntekter fra jakt- og fiskerettigheter på lik linje med FEFO, NJFF, bygdeallmenninger, statsallmenninger, og annen statlig grunn. I dag er dette en avgiftsdiskriminering av privat eierskap.*

Eiendomsstruktur

Eiendomsstrukturen i Norge har ikke fulgt med i den økonomiske og teknologiske utviklingen. Mange små eiendommer gir ikke grunnlag for oppbygging av kompetanse og gir lite incentiv til å utvikle eiendommene og ta et ansvar i verdikjeden. Undersøkelser har vist at investeringsnivået er mindre på de små eiendommene enn de store. Det er derfor påkrevet at det skapes dynamikk i eiendomsmarkedet slik at skog kan bety litt mer for litt flere. Skogbruket driver under internasjonale rammebetingelser og næringen har behov for et fungerende marked for skogeiendommer slik at de som vil satse på skogbruk som næring får mulighet til det.

Konsesjonsloven fungerer i dag som en brems i en nødvendig utvikling av eiendomsstrukturen, og landbruket er dermed avskåret fra å tilpasse seg den økonomiske og teknologiske utviklingen som tilstrebes i andre næringer.

NORSKOG mener at følgende tiltak bør settes i verk:

- *Delingsforbudet i jordloven må omdannes til et hensiktsmessig verktøy for å medvirke til at eiere kan omstrukturere eiendommen sin og rendyrke f.eks. en satsing på jordbruk. I dag er delingsforbudet et meget byråkratisk virkemiddel som hemmer utvikling.*
- *Åpne for AS i landbruket, alternativt i form av «enkeltpersonsselskap».*
- *Nedsalget av Statskogs eiendommer videreføres minimum på det nivå regjeringen har vedtatt.*

Færre statlige skranker for omsetning av skogeiendommer vil bidra til at man på sikt vil få en mer rasjonell eiendomsstruktur i Norge og økt investeringsevne.

Eierrådighet, vern og ekspropriasjon

Domstolene benytter en kapitaliseringsrentefot (4pst.) ved utmåling av erstatninger ved ekspropriasjon. Valget av en rentefot på 4 pst. er påviselig feil ut fra et langsiktig realrentenivå, og gir i realiteten ikke *full erstatning*. Videre gir ikke norsk lov og erstatningspraksis erstatning for subjektive verdier og fremtidig potensial. Norsk erstatnings

lovgivning legger ikke gevinstdeling til grunn ved erstatning for ekspropriasjon, men tildeler hele gevinsten til den ene part, og ikke til grunneier. Norsk erstatningslovgivning er utformet i en tid da landet skulle bygges og det måtte skaffes billige arealer til fellesskapets formål. I dag utgjør arealverdien en svært liten del av tiltakets kostnad.

I den forrige regjeringsplattformen ville regjeringen «*Sikre en god erstatningsordning for personer som får båndlagt sin eiendom til infrastrukturformål.*» Dette innebærer at regjeringen må fremme forslag om å lov- eller forskriftsfeste renten som skal benyttes ved kapitalisering av erstatningsutmålinger. Inntil dette skjer, er domstolene bundet av Høyesteretts «prejudikatrente» på 4 prosent, som i praksis pålegger en norsk grunneier et høyere avkastningskrav enn det oljefondet makter å oppnå.

- *Det må nedsettes et lovutvalg som gjennomgår og moderniserer hele erstatningslovgivningen slik at den blir på linje med hva man har i andre land.*
- *Kapitaliseringsrentefoten må senkes og lov- eller forskriftsfestes slik at man oppnår full erstatning.*

Dette er nødvendig for å sikre full erstatning til grunneiere som må avstå grunn til fellesskapets beste.

Vi har i dag en rekke lover som regulerer skogbrukets næringsvirksomhet, slik som skogloven, naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, markaloven, friluftsløven m.m. Flere av disse er til dels overlappende og det skapes et kostbart byråkrati både i offentlig sektor og i næringen. Parallelt med dette har skogbruket innført et omfattende sertifiseringssystem som kreves av markedet, men som også dekker mye av de forhold som reguleres i lovverket. Sertifiseringssystemet kan benyttes til å forenkle lovverket.

- *Gjennomføre en gjennomgang av alt lovverk som påvirket skogbrukets næringsaktivitet.*

Dette vil bidra til å forenkle lover og forskrifter med og redusere kostnadene i offentlig og privat sektor.

- *Det forventes at må holder seg til Stortingets vedtak for bestandsmål for ulv på 4-6 årlige ulvekull (ynglinger) i Norge og i grenserevir, hvorav minst tre kull skal være født i helnorske revir.*
- *Innføre full kompensasjon for tapte inntekter fra jaktbasert reiseliv i ulvesonen.*

Ulvepolitikken konsentrerer ulven i et geografisk avgrenset område hvor skogeierne som følge av dette lider store tap utmarksnæring. I dag bærer enkeltindividene hele kostnaden for storsamfunnets ønske om å ha ynglende ulv i Norge. Dette må kompenseres økonomisk.

Skogsbilveier - infrastruktur

- *Fortsatt økt satsing på skogsbilveier.*

Dette vil bidra til økt avvirkning og et veinett som er tilpasset dagens tømmerbiler.

Utbedring og noe nybygging av skogsbilveier er et langsiktig og sikkert tiltak for å redusere driftskostnadene. Utbygging og utbedring av skogsbilveier og traktorveier har imidlertid blitt kraftig redusert på kort tid. Denne utviklingen må stanses hvis målsettingen om å øke avvirkningen vesentlig skal være mulig. Uten bedre veier, vil man få ineffektiv og kostnadskrevende drift, samt lang transport i terrenget, noe som vil påvirke miljøet negativt i forhold til å transportere på vei. Terrengekjøring med mål om et minimum av terrengskader blir dessuten mer krevende i en situasjon med klimaendring med bl.a. økt nedbør.

- *Fortsatt øke bevilgninger til bygging og vedlikehold av vei, kai og jernbane med gode knutepunkter og terminaler.*

Dette vil gi oss betingelser som kan måles med konkurrerende land. Skogbruket frakter store volum på jernbane, men potensialet er vesentlig større. Det er derfor avgjørende at satsingen på jernbane med nye tømmerterminaler, kryssningsspor og tilsvinger videreføres.

- *Videreføring av Bruprogrammet for å utbedre flaskehalser på fylkesvegene.*

Annet

- *Livsløpsperspektiv må vektlegges i bygg- og anleggsprosjekter for å øke bruken av fornybare materialer og løsninger for å redusere klimabelastningen fra byggenæringen.*
- *Det må sørges for at evt. nye EU-regler sikrer økt uttak av skog, og ikke hindrer en bærekraftig bruk av norsk skog.*

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Benthe E. Løvenskiold
Næringspolitisk sjef